

Anthony Saunders / Marcia Millon Cornett

Financijska tržišta i institucije

Moderno viđenje

Drugo izdanje

Naslov izvornika
Anthony Saunders, Marcia Millon Cornett
Financial Markets and Institutions: A Modern Perspective
McGraw-Hill/Irwin

Copyright © hrvatskog izdanja
MASMEDIA d.o.o.
Zagreb, Savska 66/2
www.masmedia.hr

Nakladnici
Poslovni dnevnik
MASMEDIA

Za nakladnike
Slaven Andrašić

Urednik
Slaven Ravlić

Redaktura
Ivan Šverko, Ivica Prga

Izvršna urednica
Ksenija Gredelj Vargović

Lektura
Brigita Baričević

Izrada kazala
Ivana Kirinić

Proizvodnja
Vjeran Andrašić

Dizajn omota
Adverta d.o.o., Andrija Previšić

Računalna priprema teksta
Ivan Kapetanović

Tisak
Grafički zavod Hrvatske

Anthony Saunders
Stern School of Business, New York University

Marcia Millon Cornett
Southern Illinois University

Financijska tržišta i institucije

Moderno viđenje

Drugo izdanje

Poslovni dnevnik
MASMEDIA

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica - Zagreb

UDK 336.76(73)(075.8)
336.71/.73(73)(075.8)

SAUNDERS, Anthony
Financijska tržišta i institucije : moderno viđenje
/ Anthony Saunders, Marcia Millon Cornett ;
<prevoditeljica Sanja Bingula>. - 2. izd. - Zagreb :
Masmedia, 2006.

Prijevod djela: Financial markets and institutions.

ISBN 953-157-493-6

1. Cornett, Marcia Millon
I. Financijsko tržište -- Sjedinjene Američke
Države -- Udžbenik
II. Financijske institucije -- Sjedinjene Američke
Države -- Udžbenik

300915091

Posvećeno mojem ocu, Myeru Saundersu (1919. - 1998.)
[Anthony Saunders](#)

Galenu.
[Marcia Millon Cornett](#)

O autorima

ANTHONY SAUNDERS

Anthony Saunders je profesor financija i pročelnik Financijskog odsjeka John M. Schiff na Poslovnoj školi Stern pri Sveučilištu New York. Profesor Saunders doktorirao je na londonskom Ekonomskom

fakultetu, a od 1978. predaje i diplomske i do-diplomske kolegije na Sveučilištu New York. Tijekom akademske karijere posebno se bavio predavanjima i istraživanjem financijskih institucija i međunarodnog bankarstva. Kao gostujući profesor predavao je na fakultetima širom svijeta, uključujući INSEAD, Stockholmski Ekonomski fakultet i Sveučilište u Melbourneu.

Profesor Saunders član je Odbora akademskih savjetnika pri Odboru guvernera federalnih rezervi te član Istraživačkog savjeta za Savezno nacionalno hipotekarno udruženje. Osim toga, dr. Saunders je bio gostujući znanstvenik financijskog kontrolora i Saveznog monetarnog fonda. Urednik je časopisa *Journal of Banking and Finance* i *Journal of Financial Markets, Instruments and Institutions* te suurednik osam drugih časopisa, uključujući *Financial Management* i *Journal of Money, Credit and Banking*. Njegovo istraživanje objavljeno je u svim glavnim financijskim i bankarskim časopisima te u nekoliko knjiga. Upravo je objavio novo izdanje svojeg udžbenika, *Financial Institutions Management: A Risk Management Approach*, izdavača McGraw-Hill (četvrto izdanje), te drugo izdanje svoje knjige o mjerama kreditnog rizika u izdavačkoj kući John Wiley & Sons.

MARCIA MILLON CORNETT

Marcia Millon Cornett profesor je financija na Sveučilištu Southern Illinois u Carbondaleu. Diplomirala je ekonomiju na Knox College u Galesburgu, Illinois, a magisterij i doktorat iz financija stekla je na Sveučilištu Indiana u

Bloomingtonu, Indiana. Dr. Cornett napisala je i objavila nekoliko znanstvenih članaka s područja rada banaka, bankarske regulative, korporativnih financija i ulaganja. Njezini su članci objavljeni u časopisima *Journal of Finance*, *Journal of Money, Credit, and Banking*, *Journal of Financial Economics*, *Financial Management* i *Journal of Banking and Finance*. Dr. Cornett suautorica je dvaju udžbenika s dr. Anthonyjem Saundersom sa Sveučilišta New York: *Financial Institutions Management*, četvrto izdanje (McGraw-Hill/Irwin, 2003); i *Financial Markets and Institutions*, prvo izdanje (McGraw-Hill/Irwin, 2001). Kao gostujuća urednica uredila je posebno izdanje *Review of Financial Economics – Komercijalne banke: rad, regulativa i tržišna vrijednost*. Radila je kao suurednica za *Financial Management*, a trenutačno je suurednica časopisa *Journal of Banking and Finance*, *Journal of Financial Services Research*, *Multinational Finance Journal*, *Review of Financial Economics* i *FMA Online*. Dr. Cornett članica je Odbora direktora i Financijskog odbora Southern Illinois University Credit Union. Dr. Cornett također predaje na Sveučilištu Colorado, Boston College i Southern Methodist University. Članica je udruženja: Financial Management Association, American Finance Association i Western Finance Association.

Predgovor

Dvedesete su bile godine obilježene procvatom financijskih tržišta u SAD-u. Dow Jones industrijski prosjek narastao je s razine 2.800 u siječnju 1990. na više od 11.000 krajem desetljeća; to uspoređujemo s pomakom od 100 s njegovog početka 1906. na 2.800 34 godine kasnije. Međutim, početkom 2000-ih kao rezultat ekonomske recesije i korporativnih skandala u koji su bile uključene velike tvrtke poput Enrona, WorldComa i Tyca, taj je indeks pao ispod 10.000. Nadalje, nekoliko dionica kojima se trgovalo na NASDAQ tržištu izgubilo je svu dobit ostvarenu krajem 1990-ih. Premda je vrijednost vrijednosnih papira na američkim financijskim tržištima dramatično porasla tijekom 1990-ih, financijska tržišta jugoistočne Azije, Južne Amerike i Rusije naglo su pala. Nedavno, 2002., kolabirao je ekonomski i financijski sustav Argentine, a vrijednost njezine valute pala je više od 30% u odnosu na američki dolar.

U međuvremenu, djelatnost financijskih usluga i dalje prolazi dramatičnim promjenama. Ne samo da su srušene granice između tradicionalnih industrijskih sektora, poput komercijalnog bankarstva i investicijskog bankarstva, već je i konkurencija postajala sve globalnije prirode s ulaskom financijskih institucija iz Njemačke, Francuske i ostalih europskih zemalja na američko tržište financijskih usluga, i obratno. Mnoge snage pridonijele su tom raspadu granica unutar industrije i među djelatnostima, uključujući financijske inovacije, tehnologiju, oporezivanje i regulativu.

S promjenom gospodarskog i konkurentskog okruženja, sve je važnije poklanjanje pažnje profitu i, više nego ikad, riziku. Ova knjiga nudi jedinstvenu analizu rizika s kojima se suočavaju ulagači i štediši interakcijom kroz financijske institucije i financijska tržišta, kao i strategije kojima se ti rizici mogu kontrolirati i pomoću kojih se njima može upravljati. Poseban je naglasak stavljen na nova područja djelovanja na financijskim tržištima i institucijama kao što je sekuritizacija aktive, izvanbilančne aktivnosti te globalizacija financijskih usluga.

Premda zadržavajući okvir mjera i upravljanja rizikom, *Financijska tržišta i institucije* nude širu primjenu te važne perspektive. Ova knjiga prepoznaje sve veću integraciju domaćih i stranih tržišta te razvoj financijskih posrednika prema jedinstvenoj industriji financijskih usluga. Analitička strogost matematički je pristupačna svim razinama studenata, dodiplomskih i diplomskih studija, te uravnotežena sveobuhvatnom raspravom jedinstvenog okruženja unutar kojeg djeluju financijska tržišta i institucije. Važni praktični alati kao što su izdavanje i trgovanje financijskim vrijednosnim papirima i način analize financijskih izvještaja i primjene kredita opremit će studente vještinama potrebnim za razumijevanje i upravljanje financijskim tržištima i institucionalnim rizicima u tom dinamičnom okruženju. Premda knjiga obuhvaća deskriptivne koncepte, toliko važne za financijsko upravljanje (vrijednosni papiri financijskog tržišta, regulativa, trendovi u djelatnosti, karakteristike djelatnosti itd.), uključene su i opširnije analitičke tehnike kao praktičan alat za pomoć studentima u razumijevanju rada suvremenih financijskih tržišta i institucija.

Ciljna publika

Knjiga *Financijska tržišta i institucije* namijenjena je upoznavanju financijskih tržišta i institucija na dodiplomskom i diplomskom studiju. Premda se teme obuhvaćene ovom knjigom mogu pronaći u naprednijim udžbenicima o financijskim tržištima i institucijama, objašnjenja i ilustracije namijenjeni su onima s malo ili ništa praktičnog ili akademskog iskustva izvan uvodne razine financijskog kolegija. U većini poglavlja, glavni odnosi predstavljeni su slikama, grafikovima i jednostavnim primjerima. Složeniji detalji i tehnički problemi na koje se odnose rasprave unutar poglavlja predstavljeni su u dodacima poglavlja na web stranici knjige (www.mhhe.com/sc2e).

Organizacija

S obzirom da nas zanima dobit i rizik i izvori te dobiti i rizika na domaćim i stranim financijskim tržištima i institucijama, ova knjiga pokazuje načine na koje moderni financijski menadžer, štediša i ulagač mogu povećati svoju dobit uz određenu razinu upravljanja rizikom da bi postigli najbolji, ili najpovoljniji, ishod omjera dobiti i rizika.

Knjiga je podijeljena na pet glavnih dijelova. Prvi dio je uvod u tekst i pregled financijskih tržišta i institucija. Drugo poglavlje definira i uvodi različita domaća i strana financijska tržišta i opisuje posebne funkcije financijskih institucija. Ovo poglavlje također daje analitički pogled na način na koji financijska tržišta i institucije imaju koristi od današnje ekonomije. Drugo poglavlje daje detaljni uvid u kamatne stope. Prvo dajemo pregled koncepta vremenske vrijednosti novca. Zatim proučavamo činitelje koji određuju razine kamatnih stopa, kao i njihova prošla, sadašnja i očekivana buduća kretanja. Treće poglavlje zatim te kamatne stope primjenjuje na vrednovanje vrijednosnih papira. U četvrtom poglavlju opisujemo Sustav federalnih rezervi i način na koji monetarna politika koju provode Federalne rezerve utječe na kamatne stope i, u konačnici, na cjelokupnu ekonomiju.

Drugi dio teksta daje pregled različitih tržišta vrijednosnim papirima. Opisuje se svako tržište vrijednosnim papirima, njegovi sudionici, vrsta vrijednosnih papira kojima se na njemu trguje, proces trgovanja te način na koji promjene kamatnih stopa, inflacija i devizni tečajevi utječu na odluke menadžera financijske institucije o osiguranju od rizika. Ova poglavlja pokrivaju tržišta novca (peto poglavlje), tržišta obveznica (šesto poglavlje), hipotekarna tržišta (sedmo poglavlje), tržišta dionica (osmo poglavlje), devizna tržišta (deveto poglavlje) i tržišta derivativnim vrijednosnim papirima (deseto poglavlje).

Treći dio teksta sažima operacije depozitnih institucija. Jedanaesto poglavlje opisuje ključne karakteristike i najnovije trendove u sektoru komercijalnog bankarstva. Dvanaesto poglavlje obrađuje sektor štednih institucija. Trinaesto poglavlje opisuje financijske izvještaje tipične depozitne institucije i odnose koji se koriste za analizu tih izvještaja. Poglavlje također analizira sadašnje financijske izvještaje reprezentativnih financijskih institucija. Četrnaesto poglavlje nudi sveobuhvatan pogled na regulativu u okviru koje djeluju te financijske institucije i, poglavito, učinak nedavnih regulatornih promjena.

Četvrti dio teksta pregled je ključnih karakteristika i regulative glavnih sektora američke industrije financijskih usluga. O osiguravajućim tvrtkama raspravljamo u petnaestom poglavlju, o tvrtkama vrijednosnim papirima i investicijskim bankama u šesnaestom, financijskim tvrtkama u sedamnaestom, uzajamnim investicijskim fondovima u osamnaestom i mirovinskim fondovima u devetnaestom poglavlju.

Peti dio zaključuje tekst proučavanjem rizika s kojima se suočavaju moderne financijske institucije i financijski menadžeri te različitih strategija za

upravljanje tim rizicima. U dvadesetom poglavlju dajemo pregled načina za mjerenje i upravljanje rizikom te rizike s kojima se susreću moderne financijske institucije. Poglavlje o mjerenju i upravljanju rizicima daje dva načina: bilančno mjerenje i upravljanje rizikom, te izvanbilančno. U dvadeset prvom poglavlju počinjemo obradu bilančnog mjerenja i upravljanja rizikom pregledom kreditnog rizika individualnih kredita i obveznica i načina na koji rizici nepovoljno utječu na profite i vrijednost financijskih institucija. Poglavlje također govori o procesu davanja kredita, uključujući kredite kućanstvima i malim, srednjim i velikim korporacijama. Dvadeset drugo poglavlje pokriva rizik likvidnosti financijskih institucija. U ovo je poglavlje uključena i detaljna analiza načina kojima se financijska institucija može osigurati od rizika likvidnosti te ključna uloga koju u smanjenju rizika likvidnosti imaju osiguranje depozita i ostali jamstveni modeli.

U dvadeset trećem poglavlju istražujemo neto kamatnu maržu kao izvor profitabilnosti i rizika, s fokusom na učinke rizika promjene kamatne stope i neslaganja dospjeća aktive i pasive na izloženost financijske institucije riziku. U srži osiguranja financijske institucije od rizika je veličina i prikladnost vlasničkog kapitalnog uloga, čime se također bavi ovo poglavlje.

Upravljanje izvanbilančnim rizikom obrađuje se u dvadeset četvrtom poglavlju. Poglavlje ističe različita nova tržišta i instrumente koji su nastali da bi financijskoj instituciji omogućili bolje upravljanje trima važnim tipovima rizika: rizikom promjene kamatne stope, deviznim rizikom i kreditnim rizikom. Ta tržišta i instrumenti i njihovo strateško korištenje od strane financijske institucije uključuje forward i futurese, opcije i swapove.

I na kraju, dvadeset peto poglavlje istražuje načine uklanjanja kreditnog rizika iz kreditnog portfelja putem prodaje i sekuritizacije aktive.

Novosti

- Sva su poglavlja ažurirana. Tablice i brojke u tekstu najnoviji su dostupni podaci.
- Značajno revidirano jedanaesto poglavlje sada obuhvaća i elektroničku tehnologiju i utjecaj interneta na financijske usluge. Tehnološke promjene koje su se dogodile tijekom posljednjeg desetljeća promijenile su način ponude usluga financijskih institucija klijentima, domaćim i stranim. Utjecaj tehnologije obrađuje se i u drugim poglavljima, ukoliko je relevantan.
- S uvođenjem eura na europska tržišta, ažurirana je sva relevantna građa.
- Osnovna Baselska regulativa za banke i štedionice detaljno je uključena u dodatak D 14. poglavlju (vidi www.mhhe.com/sc2e). Glavna promjena trebala bi stupiti na snagu 2006. Poglavlje proučava i sadašnju regulativu i novu kapitalnu regulativu. Obje će stupiti na snagu u vrijeme tiskanja ovog izdanja.
- Četrnaesto poglavlje raspravlja i nudi primjer novih zahtjeva depozitnog osiguranja FDIC-a. Dodatak B poglavlju (vidi www.mhhe.com/sc2e) daje brojčane primjere koji se odnose na nova pravila osiguranja depozita.
- Tehnologija predstavljena u rubrici Iz tiska dodatak je raspravi o načinu na koji tehnologija i internet utječu na financijske institucije kao djelatnost.
- Internetski zadaci uključeni su u svako poglavlje, a nalaze se i na kraju svakog poglavlja.
- Standard & Poor's Market Insight pitanja dodana su zadacima na kraju poglavlja.
- Poglavljima koja opisuju različite sektore financijskih institucija dodan je dio o globalnim pitanjima.
- Na kraju svakog poglavlja dodani su zadaci koji studentima omogućuju uvježbavanje različitih vještina korištenjem istih podataka ili niza okolnosti.

Zahvale

Ovom prilikom želimo zahvaliti svim pojedincima koji su nam pomogli u pripremi drugog izdanja. Posebno zahvaljujemo predavačima čije su nam primjedbe i sugestije bile od neprocjenjive važnosti tijekom revizije.

Susan Banerjee <i>Tulane University</i>	Bill Lepley <i>University of Wisconsin, Green Bay</i>
James Barth <i>Auburn University</i>	Tim Manuel <i>University of Montana</i>
Peter Basciano <i>Augusta State University</i>	Bill Marcum <i>Wake Forest University</i>
Sam Bulmash <i>University of Southern Florida</i>	Joe Mascia <i>Adelphi University</i>
Yew-Mow Chen <i>San Francisco State University</i>	Clark Maxam <i>Montana State University</i>
Erik Devos <i>SUNY-Binghamton</i>	Joe Ogden <i>SUNY-Buffalo</i>
John Dominick <i>University of Arkansas</i>	Evren Ors <i>Southern Illinois University</i>
Michael Goldstein <i>Babson College</i>	Fred Puritz <i>SUNY-Oneonta</i>
Gayle de Haas <i>Mississippi State University</i>	Chip Ruscher <i>University of Arizona</i>
John Halloran <i>University of Notre Dame</i>	Sherrill Shaffer <i>University of Wyoming</i>
Jean Helwege <i>Ohio State University</i>	Jim Tripp <i>Western Illinois University</i>
Sylvia Hudgins <i>Old Dominion University</i>	George Vlachos <i>Wayne State University</i>
William Jackson <i>University of North Carolina, Chapel Hill</i>	Dan Walz <i>Trinity University</i>
	Berry Wilson <i>Pace University</i>

Također želimo zahvaliti osoblju McGraw-Hilla, posebno Steveu Pattersonu, izdavaču; Sarah Ebel, višem razvojnom uredniku; Kariju Geltemeyeru, višem voditelju projekta; Artemiju Ortizu, dizajneru; Melonie Salvati, proizvodnom menadžeru; i Joyce Chappetto, uredniku priloga.

Anthony Saunders

Marcia Cornett

Šetnja kroz knjigu

Sljedeća posebna obilježja uklopljena su u cjelokupan tekst ne bi li potaknula interakciju studenata i pomogla im u usvajanju gradiva.

PREGLED

Zašto proučavati financijska tržišta i institucije?
Pregled poglavlja

Pregled financijskih tržišta

Primarna tržišta u odnosu na sekundarna

Tržišta novca u odnosu na tržišta kapitala

Regulacija financijskog tržišta

Devizna tržišta

Pregled financijskih institucija

Jedinstvene ekonomske funkcije koje obavljaju financijske institucije

Dodatne pogodnosti koje financijske institucije pružaju dobavljačima sredstava

Ekonomske funkcije koje financijske institucije pružaju finansijskom sustavu kao cjelini

Rizici financijskih institucija

Regulacija financijskih institucija

Globalizacija financijskih tržišta i institucija

Uvod

Vodič kroz poglavlje

- 1 Koja je razlika između primarnog i sekundarnog tržišta?
- 2 Koja je razlika između tržišta novca i tržišta kapitala?
- 3 Što su devizna tržišta?
- 4 Koji su tipovi financijskih institucija?
- 5 Koje usluge pružaju financijske institucije?
- 6 S kojim se rizicima suočavaju financijske institucije?
- 7 Zašto je potrebna regulacija financijskih institucija?
- 8 Zašto financijska tržišta sve više postaju globalna tržišta?

Zašto proučavati financijska tržišta i institucije?: Pregled poglavlja

Devedesetih godina došlo je do naglog razvoja financijskih tržišta u SAD-u. Dow Jones industrijski indeks uveliko cijeni 30 velikih korporacija.

Kratak pregled u uvodnom dijelu poglavlja

Ovi kratki pregledi studentima pružaju bri pregled sadržaja svakog izlaganja u poglavlju.

Navigatorski pregled poglavlja

Navigatorski pregled poglavlja redom navodi teme poglavlja, a redni broj teme na početku poglavlja određuje redni broj ulomka u kojem se govori o toj temi.

Relevantne adrese web stranica

Adrese web stranica također su izdvojene na marginama kroz svako poglavlje pružajući dodatnu pomoć u procesu učenja.

Boldirani ključni termini i rječnik na marginama

Važniji termini i pojmovi istaknuti su kroz poglavlje boldiranjem i rječnikom na marginama stranica.

8 Globalizacija financijskih tržišta i institucija

Institucije poput financijskih tržišta i institucija u SAD-u nalazimo u drugim zemljama. Tablica 1-8 pokazuje vrijednost tržišta novca i glavnih deviznih papira u zemljama širom svijeta u razdoblju od 1996. do kraja 2001. godine.

www.stats.bis.gov/cpi/home.htm

rizik od neplaćanja

Rizik da izdavatelj vrijednosnog papira neće izvršiti plaćanje po vrijednosnom papiru.

$3,49\% - 1,60\% = 1,89\%$

Slika 2-13 pokazuje nominalnu kamatnu stopu (jednogodišnja stopa trezorskog zapisa) u odnosu na promjenu u indeksu potrošačkih cijena od 1962. do kraja 2001. S obzirom da je teško točno odrediti očekivanu stopu inflacije, također može biti teško točno izmjeriti i stvarnu kamatnu stopu, s obzirom da se očekivanja ulagača uvijek ne ostvare.

Kreditni rizik ili rizik od neplaćanja

Rizik od neplaćanja je rizik da izdavatelj vrijednosnog papira neće ispuniti obvezu plaćanja kamata i glavnice kupcu vrijednosnog papira. Što je veći rizik neplaćanja, veća je kamatna stopa koju će kupac vrijednosnog papira tražiti kao nadoknadu za kreditni rizik od neplaćanja. Nema...

Okviri 'Razumijete li?'

Ovi okviri omogućavaju studentima da provjere svoje razumijevanje glavnih pojmova nakon svakog većeg odjeljka.

Razumijete li?

1. Je li promjena cijene kod povećanja kamatne stope veća kod obveznica s visokom ili niskom kuponskom stopom?
2. Je li promjena cijene kod smanjenja kamatne stope veća kod obveznica s visokom ili niskom kuponskom stopom?

povrata (s 8 na 10%) rezultira smanjenjem pravedne cijene obveznice od 12,79%, dok povećanje nužne stope povrata s 10 na 12% rezultira nižim postotkom smanjenja pravedne cijene obveznice, 12,13%. Dakle, osjetljivost cijene obveznice u negativnom je odnosu prema razini kuponske stope na obveznicu. Što je kuponska stopa na obveznicu viša, manje je smanjenje pravedne cijene obveznice za određeno povećanje nužne stope povrata na obveznicu.

Taj odnos prikazan je na slici 3-3. Obveznica s višim kuponskim plaćanjem manje je osjetljiva na promjene kamatnih stopa od obveznice s manjim plaćanjem. Na slici 3-3 to je predstavljeno krivuljom koja predstavlja odnos između kamatnih stopa i cijena obveznica. Osjetljivost cijena obveznice je manja (nagib krivulje je manji) za obveznice s višim kuponskim isplataama nego za one s manjim.

5

Prosječno vrijeme vezivanja (duration)

U ovom ćemo dijelu pokazati da se osjetljivost cijene obveznice, ili postotak promjene pravedne sadašnje vrijednosti obveznice, za određenu promjenu kamatnih stopa (kao što je navedeno u prethodnom dijelu), može izmjeriti konceptom nazvanim prosječno vrijeme vezivanja.

sredstva pro... (dobavljači sredstava).

Koncept vremenske vrijednosti novca drži da se svaka kamata ili druga dobit zarađena na dolaru ulozenom na bilo koje razdoblje (npr. dvije, tri, četiri... godine) odmah ponovno ulaže – tj. **amatna** dobit postaje **složenom**. Suprotan tomu je koncept **jednostavne kamate**, koji pretpostavlja da se kamatna dobit ne ulaže ponovno tijekom bilo kojeg razdoblja.

Primjer 2-1 Izračun jednostavne i složene kamatne dobiti

Izračun dobiti od jednostavne kamate

Pretpostavimo da možete uložiti 1.000 dolara na razdoblje od dvije godine. Trenutačno jednogodišnji vrijednosni papiri bez rizika neplaćanja (kao što su oni koje izdaje Ministarstvo financija SAD-a) plaćaju 12% kamata godišnje, na zadnji dan svake godine tijekom cijelog ulaganja. Ukoliko na tom ulaganju zarađite jednostavnu godišnju kamatu, ili ne uložite ponovno godišnje zarađenu kamatu (12%), vrijednost vašeg ulaganja na kraju prve godine iznositi će:

$$\begin{aligned} \text{vrijednost jedne godine} \\ \text{(jednostavna kamata)} &= \text{glavnica} + \text{kamata (1. godina)} \\ &= 1.000 \text{ USD} + 1.000 \text{ USD} (0,12) \\ &= 1.000 \text{ USD} + 120 \text{ USD} \\ &= 1.120 \text{ USD} \end{aligned}$$

Primjeri unutar teksta poglavlja

Ovi primjeri omogućuju brojčano dokazivanje analitičkog materijala opisanog u mnogim poglavljima.

Okviri 'Iz tiska...'

Ovi okviri dokazuju primjenu materijala iz poglavlja u svakodnevnim, tekućim događajima.

Iz tiska

1-1

Gubici NASDAQ tvrtki brišu pet godina profita

Sve veći gubici izbrisali su svu prije zabilježenu korporativnu dobit od naglog razvoja tehnoloških dionica kasnih 1990-ih, što bi moglo dovesti do prethodne razine profitabilnosti, duže i teže nego što je isprva procijenjeno. Prema brojkama tvrtke Multex.com...

opsjedalo je naciju. "To znači da se zahvaljujući iskustvu kasne 1990-e nisu...

indeks bio je na razinama od 1.043 u rujnu 1995., naglo se povećao na 5.048,62 do ožujka 2000., a sada je na razinama od 1.918,89. S obzirom da tvrtke u NASDAQ-ovom kompozitnom indeksu sada imaju kumulativni gubitak, po prvi put od kad se pamti NASDAQ-ov indeks...

Zadatak za internet

Posjetite stranicu Odbora guvernera za federalne rezerve i pronađite najnovije informacije o glavnim instrumentima tržišta novca i kapitala.

Otvorite stranicu Federalnih rezervi www.federalreserve.com.
Kliknite na "Economic Research and Data"
Kliknite na "Statistics: Releases and Historical Data"
Kliknite na "Quarterly Releases: Flow of Funds Accounts of the United States: Releases"
Kliknite na "Current Release"
Kliknite na "Level Tables"

Tako ćete otvoriti relevantne tablice. Primjerice, federalni fondovi i repo sporazumi izneseni su u tablici L.207; Komercijalni papiri i bankovne mjenice u tablici L.208.

Internetske vježbe

Uključene u skoro svako poglavlje, internetske aktivnosti isprepliću web, stvarne podatke i praktičnu primjenu s pojmovima pronađenima u knjizi.

- b. Pokazite kako se kamatna stopa povratna na 11% sljedeće godine, a investicijski razdoblje je 4 godine od danas.
21. Osiguravajuća tvrtka analizira sljedeće tri obveznice, svaka s 5 godina do spijeha i koristi se prosječno vrijeme vezivanja za mjerenje rizika kamatne stope:
- 10.000 dolara nominalne vrijednosti, kuponska stopa = 8%, $ym = 0,10$
 - 10.000 dolara nominalne vrijednosti, kuponska stopa = 10%, $ym = 0,10$
 - 10.000 dolara nominalne vrijednosti, kuponska stopa = 12%, $ym = 0,10$
- Koliko je prosječno vrijeme vezivanja svake od tih obveznica?
28. Otvorite web stranicu S&P Market Insight (www.mhhe.com/edumarketinsight.com) i pronađite tekuće dugoročne dugove za Alcoa Inc. (AA) i Target Corp. (TGT). Ako se povećaju kamatne stope, što će se dogoditi s vrijednosti njihovog duga?

Pitanje za internet

S&P problemi

Temeljeni na ekskluzivnom odnosu sa Standard & Poors'om, problemi koji koriste Educational Version of Market Insight oblikovani su za svako odgovarajuće poglavlje.

Dodatak 3A: Vrednovanje vlasničkog udjela

Pogledajte ovaj dodatak na www.mhhe.com/s2e

Problemski zadaci na kraju poglavlja

Pitanja

- Prije pet godina kupili ste obveznicu za 9,35 dolara po obveznici. Obveznica se sada prodaje za 980 dolara. Također je plaćala 75 dolara kamata godišnje, koje ste ponovno uložili u obveznicu. Izračunajte ostvarenu stopu povrata zaradu na ovoj obveznici.
- Pogledajte ponovno informacije o obveznici u prvom zadatku. Očekujte da će obveznici zadržati još tri godine, a onda je prodati za 990 dolara. Ako se očekuje da će obveznica nastaviti plaćati 75 dolara godišnje tijekom sljedeće tri godine, kolika je očekivana stopa povrata na obveznicu tijekom tog razdoblja?
- Obveznice Johnson Motorsa imaju još 10 godina do spijeha. Kamate se plaćaju godišnje, obveznice imaju 1.000 dolara nominalne vrijednosti, a kuponska stopa je 8%. Obveznica ima prinos do spijeha 9%. Koja je tekuća tržišna cijena tih obveznica.
- Desetogodišnja, 12% polugodišnja kuponska obveznica s nominalnom vrijednošću 1.000 dolara prodaje se za 1.100 dolara. Koliki je prinos do spijeha na obveznicu?
- Galen Corporation ima u općejaku emisiju obveznica s nominalnom vrijednošću od 1.000 dolara i godišnjom kuponskom stopom od 8%. Obveznica se trenutno prodaje za 1.050 dolara. Očekuje se da će kamatna stopa povrata na 10% sljedeće godine. Dionica je trenutno vrijedna 5,50 dolara, a nužna stopa povrata na dionicu je 10%. Izračunajte pravednu sadašnju vrijednost dionice.
- Izračunajte prinos do spijeha za sljedeće obveznice:
 - 9-postotna kuponska (polugodišnja isplata) obveznica, s 1.000 dolara nominalne vrijednosti i 15 godina do spijeha. Obveznica se prodaje po 985 dolara.
 - 8-postotna kuponska (tromjesečna isplata) obveznica s nominalnom vrijednošću 1.000 dolara i 10 godina do spijeha. Obveznica se prodaje po 915 dolara.
 - 11-postotna kuponska (godišnja isplata) obveznica s 1.000 dolara nominalne vrijednosti i 6 godina do spijeha. Obveznica se prodaje po 1.065 dolara.
- Izračunajte pravednu sadašnju vrijednost sljedećih obveznica, s tim da sve kamatu isplaćuju polugodišnje, imaju nominalnu vrijednost 1.000 dolara, 12 godina do spijeha i nižu stopu povrata od 10%.
 - Obveznica ima kuponsku stopu 6%.
 - Obveznica ima kuponsku stopu 8%.
 - Obveznica ima kuponsku stopu 10%.
- Što vaši odgovori na a do c govore o odnosu između kuponskih stopa i sadašnjih vrijednosti?
- Ponovite dijelove 10. zadatka od a do c koristeći se nužnom stopom povrata na obveznicu od 8%. Što vaši odgovori govore o odnosu između kuponskih stopa i sadašnjih vrijednosti?

Na kraju svakog poglavlja nalazi se po dvadesetak problemskih zadataka za različite razine znanja.

Dodaci

Priručnik za predavača

Priručnik za predavača, koji je pripremio Tim Manuel sa Sveučilišta Montana, obuhvaća detaljan sadržaj poglavlja, dodatne primjere za rad u nastavi, i rješenja svih pitanja i zadataka po poglavljima.

Zbirka testova

Zbirku je također priredio Tim Manuel, a sadrži gotovo 1.000 dodatnih zadataka koji se mogu koristiti za testiranje.

Brownstone Diploma Testing System – Sustav testiranja

Naš sustav testiranja Brownstone Diploma nudi stavke za testiranje građe Financijskih tržišta i institucija elektroničkim putem. Pomoću ovog sustava mogu se izrađivati testovi temeljeni na poglavlju, tipu pitanja i različitim težinama. Predavaču omogućava kombiniranje vlastitih pitanja sa stavkama za test koje je izradio autor zbirke testova. Taj se sustav može koristiti za editiranje postojećih pitanja i stvaranje nekoliko različitih verzija istog testa. Program podržava grafiku, omogućava zaštitu sačuvanih testova lozinkom, a može se koristiti i na računalnoj mreži.

Vodič za učenje

William Lepley, Sveučilište Wisconsin – Green Bay, napisao je Vodič za učenje koji se obraća izravno studentu. Vodič nudi konceptualni pregled i aplikacije koje obuhvaćaju definicijske i kvantitativne probleme za svako poglavlje. Detaljna rješenja objašnjavaju način na koji se dolazi do rezultata.

PowerPoint

Prezentacija u PowerPointu, koju je pripremio Joseph Ogden s Državnog sveučilišta New York – Buffalo, sadrži slajdove u boji s bilješkama predavanja, brojevima i tablicama. Slajdovi se mogu lako presnimiti i editirati za određeni kolegij.

CD-ROM za predavača

CD-ROM za predavača nudi izvor dodatnog materijala, uključujući Priručnik za predavača, zbirku testova, kompjutoriziranu zbirku testova i PowerPoint. (ISBN 0072824611)

Web stranica

Web stranicu Saunders/Cornett možete naći na www.mhhe.com/sc2e. Osim informacija o knjizi i njezinim karakteristikama, stranica nudi i dodatke koji se mogu presnimiti, interaktivne kvizove, i internetske aktivnosti te S&P zadatke koji se nalaze u knjizi.

PageOut

PageOut: Razvojni centar za web stranice kolegija i PageOut Lite

www.pageout.net

Ovaj softver generacije web stranica, koji je besplatan za preuzimanje, namijenjen je profesorima koji tek počinju istraživati mogućnosti web stranica. U samo nekoliko minuta čak i početnik u korištenju računala može imati webstranicu kolegija. Jednostavno upišite svoj materijal u ponuđeni obrazac i PageOut Lite odmah ga pretvara u HTML – univerzalni web jezik. Zatim odaberite jedan od tri dizajna za lakše kretanje i vaša web stranica je gotova, dopunite ju online programom, bilješkama s predavanja i oznakama. Možete čak uključiti i odvojenu stranicu predavača i stranicu za zadatke.

Standard & Poor's obrazovna verzija pregleda tržišta

McGraw-Hill partnerstvom s tvrtkom Standard & Poor's nudi pristup Educational Version of Standard & Poor's Market Insight©. Taj bogati online izvor nudi 6 godina financijskih podataka za 350 američkih tvrtki. Lozinkom zaštićena web stranica savršen je način unošenja stvarnih podataka u današnju učionicu. Svaka nova knjiga dolazi u kompletu s jedinstvenom lozinkom za pristup stranici. Molimo pogledajte www.mhhe.com/edumarketinsight.

PowerWeb

Focus on Enron je lozinkom zaštićena web stranica koja profesorima nudi gotovo rješenje kao internet dodatak kolegiju. Sadrži najnovije članke, materijale temeljene na obrazovnom programu, tjedna ažuriranja s procjenom, informativne i pravodobne vijesti iz svijeta, referentne web linkove, alate za pretraživanje, alate za učenje, interaktivne zadatke i mnogo više. Besplatno uz kupnju nove knjige, ovo se pomagalo može pronaći na www.dushkin.com/powerweb.

Kratak pregled sadržaja

Prvi dio

UVOD I PREGLED FINANCIJSKIH TRŽIŠTA . . . 1

1. Uvod2
2. Determinante kamatnih stopa25
3. Kamatne stope i vrednovanje
vrijednosnih papira61
4. Sustav federalnih rezervi, monetarna
politika i kamatne stope88

Drugi dio

TRŽIŠTA VRIJEDNOSNIH PAPIRA 119

5. Tržišta novca120
6. Tržišta obveznica151
7. Hipotekarna tržišta187
8. Tržišta dionica218
9. Devizna tržišta253
10. Tržišta derivativnih instrumenata278

Treći dio

DEPOZITNE INSTITUCIJE 313

11. Komercijalne banke314
12. Štedne institucije345
13. Financijski izvještaji i analiza
depozitnih institucija365
14. Regulacija depozitnih institucija399

Četvrti dio

OSTALE FINANCIJSKE INSTITUCIJE 431

15. Osiguravajuće tvrtke432
16. Tvrtke za vrijednosne papire
i investicijske banke453
17. Financijske tvrtke473
18. Uzajamni investicijski fondovi485
19. Mirovinski fondovi505

Peti dio

UPRAVLJANJE RIZIKOM FINANCIJSKIH INSTITUCIJA 525

20. Vrste rizika financijskih institucija526
 21. Upravljanje rizikom u bilanci I.:
Kreditni rizik546
 22. Upravljanje rizikom u bilanci II.:
Rizik likvidnosti572
 23. Upravljanje rizikom u bilanci III.:
Kamatna stopa i rizik nesolventnosti594
 24. Upravljanje rizikom pomoću
derivativnih instrumenata620
 25. Prodaja kredita i sekuritizacija aktive645
- Literatura669
Kazalo671

Sadržaj

Prvi dio

UVOD I PREGLED FINANCIJSKIH TRŽIŠTA 1

1. Uvod 2

Zašto proučavati financijska tržišta i institucije?:	2
Pregled poglavlja	2
Pregled financijskih tržišta	4
Primarna tržišta u odnosu na sekundarna	4
Tržišta novca u odnosu na tržišta kapitala	7
Regulacija financijskog tržišta	9
Devizna tržišta	10
Pregled financijskih institucija	11
Jedinstvene ekonomske funkcije koje obavljaju financijske institucije	14
Dodatne pogodnosti koje financijske institucije osiguravaju dobavljačima sredstava	16
Ekonomske funkcije koje financijske institucije osiguravaju financijskom sustavu kao cjelini	17
Rizici financijskih institucija	18
Regulacija financijskih institucija	19
Globalizacija financijskih tržišta i institucija	19

2. Determinante kamatnih stopa 25

Osnove o kamatnim stopama: Pregled poglavlja ..	25
Vremenska vrijednost novca i kamatnih stopa ..	26
Vremenska vrijednost novca	26
Procjena paušalnog iznosa	28
Procjena anuiteta	32
Stvarna godišnja dobit	34
Kamatne stope na vrijednosne papire s dospijecom kraćim od godinu dana	35
Teorija o posuđenim sredstvima	37
Ponuda posuđenih sredstava	38
Potražnja za kreditnim sredstvima	40
Ravnotežna kamatna stopa	41
Činitelji koji uzrokuju pomak krivulja ponude i potražnje za kreditnim sredstvima	42
Kretanje kamatnih stopa tijekom vremena	45
Determinante kamatnih stopa za pojedinačne vrijednosne papire	47
Inflacija	47
Stvarne kamatne stope	47
Rizik od neplaćanja ili kreditni rizik	48

Rizik likvidnosti	50
Ugovorna ograničenja ili klauzule	50
Broj razdoblja do dospijeca	52
Ročna struktura kamatnih stopa	54
Teorija nepristranih očekivanja	54
Teorija premije likvidnosti	56
Teorija segmentacije tržišta	57
Predviđanje kamatnih stopa	58

3. Kamatne stope i vrednovanje

vrijednosnih papira	61
Kamatne stope kao determinante vrijednosti financijskih vrijednosnih papira: Pregled poglavlja ..	61
Različita mjerenja kamatnih stopa	62
Kuponska stopa	63
Nužna stopa povrata	63
Očekivana stopa povrata	64
Nužne stope u odnosu na očekivane stope povrata ..	65
Ostvarena stopa povrata	65
Vrednovanje obveznica	66
Formula za izračun pravedne sadašnje vrijednosti ..	66
Formula za izračun prinosa do dospijeca	68
Učinak promjena kamatnih stopa na vrijednost vrijednosnih papira	70
Učinak dospijeca na vrijednost vrijednosnih papira	71
Dospijec i cijene vrijednosnih papira	71
Dospijec i osjetljivost cijena vrijednosnih papira na promjene kamatnih stopa	72
Učinak kuponskih stopa na vrijednost vrijednosnih papira	73
Kuponska stopa i cijena vrijednosnih papira	73
Kuponska stopa i osjetljivost cijene vrijednosnih papira na promjene kamatnih stopa	73
Prosječno vrijeme vezivanja (duration)	74
Jednostavna ilustracija prosječnog vremena vezivanja	75
Opća formula za prosječno vrijeme vezivanja	77
Karakteristike prosječnog vremena vezivanja	80
Ekonomska značenje prosječnog vremena vezivanja ..	82
Velike promjene kamatnih stopa i prosječno vrijeme vezivanja	83

Dodatak 3A: Vrednovanje vlasničkog udjela
(na www.mhhe.com/sc2e)
Dodatak 3B: Prosječno vrijeme vezivanja i
zaštita (na www.mhhe.com/sc2e)

4. Sustav federalnih rezervi, monetarna politika i kamatne stope 88

Glavna zaduženja i odgovornosti Sustava
federalnih rezervi: Pregled poglavlja 88
Struktura Sustava federalnih rezervi 89
Banke federalnih rezervi 89
Odbor guvernera Sustava federalnih rezervi 95
Federalni odbor za operacije na otvorenom tržištu 95
Bilanca Federalnih rezervi 96
Instrumenti monetarne politike 98
Operacije na otvorenom tržištu 99
Kamatna stopa 101
Obveza o držanju rezervi (omjeri rezervi) 104
Federalne rezerve, ponuda novca i kamatne stope 107
*Učinci monetarnih instrumenata na različite
ekonomske varijable* 108
Ponuda novca u odnosu na ciljanje kamatnih stopa 109
Međunarodne monetarne politike i strategije 112
*Učinak američke monetarne politike na devizne
tečajne stope* 114
Izazovi drugih velikih središnjih banaka 116

Drugi dio

TRŽIŠTA VRIJEDNOSNIH PAPIRA 119

5. Tržišta novca 120

Definicija tržišta novca: Pregled poglavlja 120
Tržišta novca 121
Vrijednosni papiri na tržištu novca 123
Trezorski zapisi 124
Federalna sredstva 130
Sporazumi o reotkupu 132
Komercijalni papir 134
Prenosivi certifikati o depozitu 138
Bankovne mjenice 139
*Usporedba vrijednosnih papira na
tržištu novca* 141
Sudionici na tržištu novca 142
Riznica SAD-a 142
Federalne rezerve 142
Komercijalne banke 143
Brokери i dileri 143
Korporacije 143
Ostale financijske institucije 144
Međunarodni aspekti tržišta novca 144
Europska tržišta novca 145
Vrijednosni papiri na europskom tržištu novca 147
Dodatak: Dražbe Ministarstva financija SAD-a
s jedinstvenom cijenom u odnosu na trezorske
dražbe s diskriminacijskom cijenom

6. Tržišta obveznica 151

Definicija tržišta obveznica: Pregled poglavlja 151

Vrijednosni papiri tržišta obveznica 152
Trezorske srednjoročne i dugoročne obveznice 152
Municipalne obveznice 164
Korporativne obveznice 169
Rejting obveznica 175
Indeksi tržišta obveznica 177
Sudionici na tržištu obveznica 177
Usporedba vrijednosnih papira na tržištu obveznica 178
Međunarodni aspekti tržišta obveznica 179
Euroobveznice, strane obveznice i dugoročne
obveznice Ministarstva financija SAD-a te
državne obveznice 182
Euroobveznice 182
Strane obveznice 183
Bradyjeve obveznice i državne obveznice 184

7. Hipotekarna tržišta 187

Hipotekarni krediti i vrijednosni papiri osigurani
hipotekarnim kreditom: Pregled poglavlja 187
Primarno hipotekarno tržište 189
Karakteristike hipotekarnih kredita 189
Amortizacija hipotekarnih kredita 195
Ostale vrste hipotekarnih kredita 199
Sekundarna hipotekarna tržišta 201
*Povijest i pozadina sekundarnih
hipotekarnih tržišta* 201
Prodaja hipotekarnih kredita 202
Sekuritizacija hipotekarnih kredita 203
Sudionici na hipotekarnom tržištu 213
Međunarodna kretanja u sekuritizaciji 215
*Potražnja međunarodnih investitora za
američkim vrijednosnim papirima
osiguranima hipotekarnim kreditom* 215
*Međunarodna sekuritizacija
hipotekarnih kredita* 215

8. Tržišta dionica 218

Tržišta dionica: Pregled poglavlja 218
Vrijednosni papiri tržišta dionica 219
Obična dionica 220
Povlaštena dionica 224
Primarna i sekundarna tržišta dionica 226
Primarna tržišta 226
Sekundarna tržišta 232
Indeksi tržišta dionica 240
Sudionici na tržištu dionica 243
Druga pitanja vezana uz tržišta dionica 245
Ekonomske pokazatelji 245
Djelotvornost tržišta 245
Odredbe tržišta dionica 248
Međunarodni aspekti tržišta dionica 248
Dodatak: Testovi studija događaja
(na www.mhhe.com/sc2e)

9. Devizna tržišta 253

Devizna tržišta i rizici: Pregled poglavlja 253
Povijest i pozadina deviznih tržišta 254

Devizni tečajevi i transakcije	256
<i>Devizni tečajevi</i>	256
<i>Devizne transakcije</i>	256
<i>Uloga financijskih institucija u deviznim transakcijama</i>	258
<i>Dobit i rizik deviznih transakcija</i>	265
Međudjelovanje kamatnih stopa, inflacije i deviznih tečajeva	271
<i>Paritet kupovne moći</i>	271
<i>Paritet kamatne stope</i>	272
Saldo platnih bilanci	274
<i>Tekuće transakcije</i>	275
<i>Kapitalne i financijske transakcije</i>	275
10. Tržišta derivativnih instrumenata	278
Derivativni instrumenti: Pregled poglavlja	278
Forward i futures ugovori	279
<i>Promptna tržišta</i>	279
<i>Forward (terminska) tržišta</i>	280
<i>Futures (ročna) tržišta</i>	281
Opcije	289
<i>Call opcije</i>	289
<i>Put opcije</i>	291
<i>Vrijednosti opcija</i>	293
<i>Tržišta opcija</i>	295
Regulacija futures tržišta i tržišta opcija	300
Swap	301
<i>Swap kamatnih stopa</i>	301
<i>Valutni swap ugovor</i>	304
<i>Swap tržišta</i>	305
Gornje granice (caps), donje granice (floors) te gornje i donje granice (collars)	306
Međunarodni aspekti tržišta derivativnih vrijednosnih papira	308
Dodatak: Black-Scholesov model određivanja cijene opcija (na www.mhhe.com/sc2e)	
Treći dio	
DEPOZITNE INSTITUCIJE	313
11. Komercijalne banke	314
Komercijalne banke kao sektor financijskih institucija: Pregled poglavlja	314
Definicija komercijalne banke	316
Bilance i najnoviji trendovi	316
<i>Aktiva</i>	316
<i>Pasiva</i>	318
<i>Dionice</i>	320
<i>Izvanbilančne aktivnosti</i>	320
<i>Ostale aktivnosti koje nose zaradu</i>	324
Veličina, struktura i sastav sektora	325
<i>Ekonomija razmjera i volumena</i>	326
<i>Veličina banke i koncentracija</i>	331
<i>Veličina banke i aktivnosti</i>	332
Poslovanje sektora	332
Tehnologija u komercijalnom bankarstvu	335
<i>Bankarske usluge gospodarstvu</i>	335
<i>Bankarske usluge za građanstvo</i>	336
Regulatori	338
<i>Federalna korporacija za osiguranje depozita</i>	338
<i>Ured financijskog kontrolora</i>	339
<i>Sustav federalnih rezervi</i>	339
<i>Državne vlasti</i>	340
Globalna pitanja	340
<i>Prednosti i nedostaci međunarodnog širenja</i>	340
<i>Globalno bankarsko poslovanje</i>	343
12. Štedne institucije	345
Tri kategorije štednih institucija: Pregled poglavlja	345
Štedne organizacije	346
<i>Veličina, struktura i sastav sektora</i>	346
<i>Bilance i najnovija kretanja</i>	350
Štedionice	352
<i>Veličina, struktura i sastav sektora</i>	352
<i>Bilance i najnovija kretanja</i>	352
Regulatori štednih institucija	353
Poslovanje štednih organizacija i štedionica	354
Kreditne unije	356
<i>Veličina, struktura i sastav sektora</i>	357
<i>Bilance i najnovija kretanja</i>	360
<i>Regulatori</i>	362
<i>Poslovanje sektora</i>	363
13. Financijski izvještaji i analiza depozitnih institucija	365
Zašto vrednovati poslovanje depozitnih institucija: Pregled poglavlja	365
Financijski izvještaji komercijalnih banaka	367
<i>Struktura bilance</i>	368
<i>Izvanbilančna aktiva i pasiva</i>	376
<i>Ostale aktivnosti koje stvaraju naknadu</i>	381
<i>Izvršaj o prihodu</i>	381
<i>Izravan odnos između izvještaja o prihodu i bilance</i>	384
Analiza financijskog izvještaja uz pomoć okvira dobiti na uloženi kapital	385
<i>Dobit na uloženi kapital i njezine komponente</i>	385
<i>Dobit na aktivu i njezine komponente</i>	391
<i>Ostali omjeri</i>	393
Utjecaj tržišne niše i veličine banke na analizu financijskog izvještaja	394
<i>Utjecaj na tržišnu nišu banke</i>	394
<i>Utjecaj veličine na analizu financijskog izvještaja</i>	395
14. Regulacija depozitnih institucija	399
Specijalnost i regulativa: Pregled poglavlja	399
Tipovi regulative i regulatori	400
<i>Regulativa za zdrav i siguran sustav</i>	400
<i>Regulativa monetarne politike</i>	402
<i>Regulativa djele kredita</i>	402
<i>Regulativa za zaštitu potrošača</i>	402
<i>Regulativa za zaštitu investitora</i>	403

<i>Regulativa za registraciju i dobivanje ovlasti</i> . . .	403	<i>Investiranje</i>	457
<i>Regulatori</i>	403	<i>Investicijsko bankarstvo</i>	457
Regulacija proizvodnog i geografskog širenja . . .	404	<i>Stvaranje tržišta</i>	460
<i>Proizvodna segmentacija u djelatnosti</i>		<i>Trgovanje</i>	461
<i>depozitnih institucija u SAD-u</i>	404	<i>Upravljanje novcem</i>	462
<i>Geografsko širenje djelatnosti depozitnih</i>		<i>Spajanja i preuzimanja</i>	462
<i>institucija u SAD-u</i>	410	<i>Ostale uslužne funkcije</i>	462
Povijest fondova za jamstva banaka i štednih		<i>Najnovija kretanja i bilance</i>	464
institucija	413	<i>Najnovija kretanja</i>	464
<i>FDIC</i>	413	<i>Bilanca</i>	466
<i>Federalna korporacija za osiguranje štednje</i>		Regulativa	467
<i>i kredita i njezino ukidanje</i>	414	Globalna pitanja	470
<i>Uzroci nesolventnosti depozitnih fondova i</i>			
<i>depozitnih institucija</i>	414	17. Financijske tvrtke	473
<i>Neamerički sustavi osiguranja depozita</i>	417	Funkcije financijske tvrtke: Pregled poglavlja . . .	473
Bilancijska regulativa	418	Veličina, struktura i sastav sektora	474
<i>Odredbes o likvidnosti depozitne institucije</i>	418	Bilanca i najnovija kretanja	476
<i>Odredbes o adekvatnosti kapitala (zaduženost)</i> . .	418	<i>Aktiva</i>	476
Izvanbilancijska regulativa	422	<i>Pasiva i kapital</i>	480
Strana u odnosu na domaću regulativu		Poslovanje sektora	480
depozitnih institucija	424	Regulativa	482
<i>Aktivnost diversifikacije proizvoda</i>	424	Globalna pitanja	484
<i>Globalne ili međunarodne aktivnosti širenja</i> . . .	424		
Dodatak A: Depozitne institucije i njihovi		18. Uzajamni investicijski fondovi	485
regulatori (na www.mhhe.com/sc2e)		Uzajamni investicijski fondovi:	
Dodatak B: Predložene promjene FDIC-ove		Pregled poglavlja	485
procjene premija za osiguranje depozita		Veličina, struktura i sastav sektora	486
(na www.mhhe.com/sc2e)		<i>Povijesna kretanja</i>	486
Dodatak C: Izračun minimalnih obveznih		<i>Različiti tipovi uzajamnih</i>	
rezervi u američkim depozitnim institucijama		<i>investicijskih fondova</i>	488
(na www.mhhe.com/sc2e)		<i>Prospekti i ciljevi uzajamnog</i>	
Dodatak D: Izračun omjera kapitala na temelju		<i>investicijskog fonda</i>	491
rizika (na www.mhhe.com/sc2e)		<i>Dobit investitora od vlasništva nad uzajamnim</i>	
		<i>investicijskim fondom</i>	494
		<i>Troškovi uzajamnog investicijskog fonda</i>	497
		<i>Kotacije dionica uzajamnog investicijskog fonda</i> . .	498
		Bilanca i najnovija kretanja	499
		<i>Dugoročni fondovi</i>	499
		<i>Fondovi tržišta novca</i>	500
		Regulativa	500
		Globalna pitanja	502
		Dodatak: Hedžing fondovi	
		(na www.mhhe.com/sc2e)	
		19. Mirovinski fondovi	505
		Definicija mirovinskih fondova:	
		Pregled poglavlja	505
		Veličina, struktura i sastav sektora	506
		<i>Osigurani u odnosu na neosigurane mirovinske</i>	
		<i>fondove</i>	506
		<i>Mirovinski fondovi određenih pogodnosti</i>	
		<i>u odnosu na fondove određenih doprinosa</i>	508
		<i>Privatni mirovinski fondovi</i>	509
		<i>Javni mirovinski fondovi</i>	516
		Investiranje financijske aktive i najnovija kretanja . .	517
		<i>Privatni mirovinski fondovi</i>	517
		<i>Javni mirovinski fondovi</i>	518
Regulativa za registraciju i dobivanje ovlasti . . .	403		
Regulatori	403		
Regulacija proizvodnog i geografskog širenja . . .	404		
Proizvodna segmentacija u djelatnosti			
depozitnih institucija u SAD-u	404		
Geografsko širenje djelatnosti depozitnih			
institucija u SAD-u	410		
Povijest fondova za jamstva banaka i štednih			
institucija	413		
FDIC	413		
Federalna korporacija za osiguranje štednje			
i kredita i njezino ukidanje	414		
Uzroci nesolventnosti depozitnih fondova i			
depozitnih institucija	414		
Neamerički sustavi osiguranja depozita	417		
Bilancijska regulativa	418		
Odredbes o likvidnosti depozitne institucije	418		
Odredbes o adekvatnosti kapitala (zaduženost) . .	418		
Izvanbilancijska regulativa	422		
Strana u odnosu na domaću regulativu			
depozitnih institucija	424		
Aktivnost diversifikacije proizvoda	424		
Globalne ili međunarodne aktivnosti širenja . . .	424		
Dodatak A: Depozitne institucije i njihovi			
regulatori (na www.mhhe.com/sc2e)			
Dodatak B: Predložene promjene FDIC-ove			
procjene premija za osiguranje depozita			
(na www.mhhe.com/sc2e)			
Dodatak C: Izračun minimalnih obveznih			
rezervi u američkim depozitnim institucijama			
(na www.mhhe.com/sc2e)			
Dodatak D: Izračun omjera kapitala na temelju			
rizika (na www.mhhe.com/sc2e)			
Četvrti dio			
OSTALE FINANCIJSKE INSTITUCIJE	431		
15. Osiguravajuće tvrtke	432		
Dvije kategorije osiguravajućih tvrtki: Pregled			
poglavlja	432		
Tvrtke za životno osiguranje	433		
<i>Veličina, struktura i sastav sektora</i>	433		
<i>Bilance i najnovija kretanja</i>	437		
<i>Regulativa</i>	438		
Tvrtke za osiguranje imovine i osiguranje			
od nezgode	440		
<i>Veličina, struktura i sastav sektora</i>	440		
<i>Bilance i najnovija kretanja</i>	442		
<i>Regulativa</i>	450		
Globalna pitanja	450		
16. Tvrtke za vrijednosne papire i			
investicijske banke	453		
Usluge tvrtki za vrijednosne papire u odnosu			
na investicijske banke: Pregled poglavlja	453		
Veličina, struktura i sastav sektora	455		
Područja aktivnosti tvrtki za vrijednosne papire			
i investicijskih banaka	457		

Regulativa mirovinskih fondova	520
Globalna pitanja	522

Peti dio

UPRAVLJANJE RIZIKOM FINACIJSKIH INSTITUCIJA 525

20. Vrste rizika financijskih institucija	526
Zašto financijske institucije moraju upravljati rizikom: Pregled poglavlja	526
Kreditni rizik	527
Rizik likvidnosti	530
Rizik promjene kamatne stope	531
Tržišni rizik	533
Izvanbilančni rizik	535
Valutni rizik	537
Rizik države	539
Tehnološki i operativni rizik	539
Rizik nesolventnosti	542
Ostali rizici i interakcija među rizicima	542

21. Upravljanje rizikom u bilanci I.:

Kreditni rizik	546
Upravljanje kreditnim rizikom: Pregled poglavlja	546
Kreditna analiza	550
<i>Krediti za nekretnine</i>	<i>550</i>
<i>Potrošački (pojedinačni) krediti i krediti malim poduzetnicima</i>	<i>553</i>
<i>Srednjotržišni komercijalni i industrijski krediti</i>	<i>553</i>
<i>Veliki komercijalni i industrijski krediti</i>	<i>561</i>
Izračun dobiti na kredit	566
<i>Profitabilnost aktive (ROA)</i>	<i>566</i>
<i>RAROC modeli</i>	<i>568</i>
Dodatak: Upravljanje i rizik portfelja kredita (na www.mhhe.com/sc2e)	

22. Upravljanje rizikom u bilanci II.:

Rizik likvidnosti	572
Upravljanje rizikom likvidnosti: Pregled poglavlja	572
Uzroci rizika likvidnosti	573
Rizik likvidnosti i depozitne institucije	574
<i>Rizik likvidnosti na strani pasive</i>	<i>574</i>
<i>Rizik likvidnosti na strani aktive</i>	<i>578</i>
<i>Mjerenje izloženosti banke riziku likvidnosti</i>	<i>579</i>
<i>Rizik likvidnosti, neočekivani odljevi depozita i navala na banke</i>	<i>585</i>
<i>Navala na banke, diskontni prozor i osiguranje depozita</i>	<i>586</i>
Rizik likvidnosti i osiguravajuće tvrtke	589
<i>Tvrtke za životno osiguranje</i>	<i>589</i>
<i>Tvrtke za osiguranje imovine i osiguranje od nezgode</i>	<i>589</i>
<i>Programi jamstva za tvrtke za životno osiguranje te tvrtke za osiguranje imovine i osiguranje od nezgode</i>	<i>590</i>
Rizik likvidnosti i uzajamni investicijski fondovi	591

23. Upravljanje rizikom u bilanci III.:	594
Kamatna stopa i rizik nesolventnosti	594
Kamatna stopa i upravljanje rizikom nesolventnosti: Pregled poglavlja	594
Mjerenje i upravljanje rizikom promjene kamatne stope	596
<i>Model ponovnog određivanja cijene</i>	<i>597</i>
<i>Model prosječnog vremena vezivanja</i>	<i>604</i>
Upravljanje rizikom nesolventnosti	611
<i>Rizik kapitala i nesolventnosti</i>	<i>611</i>

24. Upravljanje rizikom pomoću derivativnih instrumenata 620

Derivativni instrumenti za upravljanje rizikom: Pregled poglavlja	620
Forward i futures ugovori	622
<i>Zaštita forward ugovorima</i>	<i>623</i>
<i>Zaštita futures ugovorima</i>	<i>624</i>
Opcije	627
<i>Temeljne karakteristike opcija</i>	<i>628</i>
<i>Opcije stvarnih kamatnih stopa</i>	<i>631</i>
<i>Zaštita od rizika opcijama</i>	<i>631</i>
Swap ugovori	633
<i>Swap kamatnih stopa</i>	<i>633</i>
<i>Valutni swap</i>	<i>636</i>
<i>Kreditni rizici povezani sa swapom</i>	<i>637</i>
Usporedba metoda zaštite od rizika	639
<i>Izdavanje u odnosu na kupovanje opcija</i>	<i>639</i>
<i>Zaštita futures instrumentima u odnosu na zaštitu opcijama</i>	<i>640</i>
<i>Swap u odnosu na forward, futures i opcije</i>	<i>641</i>
Dodatak 24A: Zaštita od rizika futures ugovorima (na www.mhhe.com/sc2e)	
Dodatak 24B: Zaštita od rizika opcijama (na www.mhhe.com/sc2e)	

25. Prodaja kredita i sekuritizacija aktive 645

Zašto financijske institucije sekuritiziraju aktivu: Pregled poglavlja	645
Prodaja kredita	646
<i>Tipovi ugovora o prodaji kredita</i>	<i>647</i>
<i>Tržište za prodaju kredita</i>	<i>648</i>
<i>Sekundarno tržište za dugove slabije razvijenih zemalja</i>	<i>651</i>
<i>Činitelji koji potiču budući rast prodaje kredita</i>	<i>652</i>
<i>Činitelji koji sprečavaju budući rast prodaje kredita</i>	<i>653</i>
Sekuritizacija kredita	653
<i>Pass-through vrijednosni papir</i>	<i>654</i>
<i>Hipotekarna obveza osigurana zalogom</i>	<i>659</i>
<i>Obveznica osigurana hipotekarnim kreditom</i>	<i>662</i>
Sekuritizacija ostale aktive	664
Može li se sva aktiva sekuritizirati?	664

Literatura 669

Kazalo 671